

TMMOB MİMARLAR ODASI
Sürekli Mesleki Gelişim Merkezi

TMMOB MİMARLAR ODASI
Hatay Şubesi

SÜREKLİ MESLEKİ GELİŞİM
YERİNDE MİMARLIK PROGRAMLARI

Antakya, İskenderun, Samandağ ve Çevresi

İÇİNDEKİLER

- 3 -- Antakya'nın Coğrafi Konumu ve Tarihçesi
- 4 -- Antakya'nın Kuruluşu ve Kentsel Gelişimi
- 7 -- Antakya Sokak Dokusu
- 8 -- Geleneksel Antakya Evleri
- 12 -- St. Pierre Kilisesi
- 13 -- Kurtuluş Caddesi
- 15 -- Habib-i Neccar Camisi
- 16 -- Saray Caddesi
- 18 -- Hatay Arkeoloji Müzesi
- 22 -- Reyhanlı - Tell Atçana Höyüğü
- 23 -- Payas Sokollu Mehmet Paşa Külliyesi
- 24 -- St. Simon Manastırı
- 25 -- Batıyaz Ermeni Kilisesi
- 26 -- Yoğunoluk Köyü
- 27 -- Hıdırbey Köy Meydanı
- 28 -- Vakıflı Köyü
- 29 -- Titus Tüneli
- 30 -- Beşikli Mağara
- 30 -- Hatay İl Haritası
- Hatay Şehir Merkezi Krokisi

ANTAKYA'NIN COĞRAFİ KONUMU VE TARİHÇESİ

Antakya, Anadolu'nun güneyinde, Akdeniz Bölgesi'nin doğu ucundadır. Güneyden kuzeye doğru denize paralel uzanan Ensariye Dağları'nın uzantısı olan Keldağ'ın (Arab. *Cebel-i Akra*, Yunan. *Cassius*) kuzey ucundaki Habib-i Neccar (Yunan. *Silpius*) Dağı'nın (440 m) eteklerinden Asi (*Orontes*) Nehri'nin kıyılarına kadar yayılmıştır. Antakya'nın Akdeniz'le bağlantısı, kuzeyde Belen Geçidi üzerinden İskenderun Körfezi; güneybatıda Asi Nehri'nin denize döküldüğü yerde, Samandağ Körfezi ile sağlanır.

Antakya'nın içinde bulunduğu Hatay yöresi İÖ 2200'den beri kullanılan önemli ticaret yolları üzerinde bulunmaktadır. Anadolu'yu, doğuya ve güneye bağlayan bu yolları kontrol altında tutmak için tarih boyunca yörede birçok kent kurulmuştur. Amik Ovası'nın güneybatısında yer alan Antakya da İÖ 300'de Selevkoslar tarafından aynı amaçla kurulmuştur. Ilıman bir iklime ve Asi Nehri'nin suladığı verimli topraklara sahip olan kent, tarihin her döneminde göçlere ve savaflara açık olmuş, farklı din ve milletlerden unsurları bünyesinde barındırmıştır. Selevkoslar'dan sonra Roma, Bizans, Arap, Selçuklu, Latin, Memluklar arasında el değiştiren kent, 1517'de Osmanlı egemenliğine girmiştir. Dört yüz yıl Osmanlı egemenliğinde kalan Antakya, Birinci Dünya Savaşı sonrasında İngiliz ve Fransızların işgaline uğramış, on dokuz yıl kadar Fransız askeri yönetiminde kalmıştır. 1938'de Hatay Devleti'nin kurulmasından sonra 1939 yılında Türkiye Cumhuriyeti'ne katılmıştır.

ANTAKYA'NIN KURULUŞU VE KENTSEL GELİŞİMİ

Helenistik Dönem:

İÖ 300'de Selevkos I tarafından kurulan Antiocheia (Antakya), Orontes (Asi) Nehri'nin doğu yakasında, Silpius (Habib-i Neccar) Dağı eteklerinde ve ova düzlüğünde inşa edilmiştir. Silpius Dağı üzerinde Şehrin Akropolis'i yer almaktadır. AŐaęı Şehir, Orontes Nehri'nin denize doğru izlediği güzergâha paralel biçimde yerleşmiştir.¹ Akropolis, dik yamaçlarla, Şehir düzlüğünden kesin bir biçimde ayrılmıştır. Şehir surları, akropolisi ve düzlükteki Őehri kuŐatmaktadır.²

Kent ilk kurulduğunda, nehir ile Roma döneminde "Sütunlu Yol"a dönüşecek olan cadde (bugünkü Kurtuluş Caddesi) arasında kalmaktadır.³ Hippodamos (Izgara) Planı'na göre tasarlanmıştır. Eski caddelerin izleri günümüzde, Kurtuluş Caddesi'nin kuzey ucunda, Orhanlı Mahallesi'nde izlenebilmektedir. Caddeler, güneŐ ve hâkim rüzgâr dikkate alınarak yönlendirilmiş; uzun akstaki ana caddeler yazın denizden Asi Vadisi'ne doğru esen rüzgârı alacak biçimde, güneybatı-kuzeydoğu doğrultusunda yerleştirilmiştir.⁴

Helenistik dönem, Roma dönemi, Bizans dönemi, İslam dönemi, Selçuklu dönemi, Haçlı Prensliği, Memluk dönemlerini yaŐayan kent Osmanlı döneminde, Osmanlı kentinin biçimleniğine uygun olarak gelişmiştir. Kaybolan ızgara dokunun yerini, kendiliğinden oluşmuş, girift dar sokaklar ve çıkmazlar almıştır. İkamet alanları ve ticaret merkezi birbirinden ayrı konumlanmıştır. İkamet alanları kentin yaklaşık dörtte birini kaplar. Burada, mahalleler içinde evler, mahalle ölçeğinde küçük cami ve mescitler, sokakların keŐiŐme noktasında, kendiliğinden oluşmuş küçük meydanlar ve çeŐmeler bulunur. Dar sokaklar, yüksek sağır duvarlarla sınırlanmıştır. Duvarların gerisinde, yalın basık kemerli kapıların açıldığı geçitlerle ulaşılan geleneksel avlulu evler yer alır. Avlu içinde bulunan meyve ağaçları ve çiçeklikler kentin yeşil dokusunu oluştururlar. Antakya'da, 16. yy'da 22, 19. yy'da 29 mahalle bulunmaktadır.

1. Glanville Downey, *A History of Antioch in Syria from Seleucus to the Arab Conquest*, 2. Baskı, Princeton, 1966, 69, 77, 78.

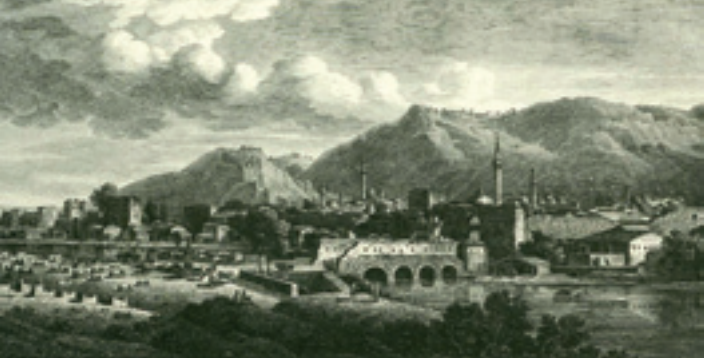
2. a.g.e., 71; Hatice Pamir, *Seleuceia Pieria* (Ankara Üniversitesi S.B.E. BasılmamıŐ Doktora Tezi), Ankara, 2001, 201, 205, 208, 211.

3. Downey, a.g.e., 78, 612.

4. Downey, a.g.e., 70; J. Sauvaget, "Le Plan de Laodicee-Sur-Mer", *Bulletin D'etudes Orientales*, IV, Kahire, 1935, 94.

Osmanlı Döneminde Antakya'nın geleneksel dokusu:

Günümüz kentinde Memluk ve Osmanlı dönemi öncesine ait yapı ve kalıntı bulunmazken zaman zaman bir sütun gövdesi ya da sütun başlığına ait parçalara ya da geç dönem yapılarının duvarlarında, devşirme olarak (kale ya da surlardan sökülme suretiyle) kullanılan taşlara rastlamak mümkündür. Antik kentin kalıntıları toprağın 2 ile 11 m kadar altında kalmıştır. Yakın bir zamana kadar kullanılmakta olan Roma Köprüsü, 1973 yılında, trafiği rahatlatmak gerekçesiyle yıkılarak yerine daha geniş, betonarme bir köprü yapılmıştır.

ANTAKYA SOKAK DOKUSU

*Antakya sokakları dar
Antakya sokakları bir kişilik
Sen giderken ben gelemem
Bir gönlümü bahar almış
Bir gönlümü yaz
Antakya sokakları bir kişilik
Öte git biraz*

Şair Ali Yüce yazın serin ve kışın ılık esen rüzgârların dolaştığı Antakya sokaklarını, insan-mekân ilişkisi çerçevesinde böyle betimlemiştir. Osmanlı döneminde, Antakya'da 19. yy'a gelinceye kadar kentteki yollar arasında işlevsel bir kademelenme yoktur. Yol ağı, belli bir planlamanın sonucunda ya da bir düzene bağlı olarak ortaya çıkmamıştır. İhtiyaca, mevcut dokuya ve topografik yapıya bağlı olarak kendiliğinden gelişen yol dokusu, girift, dolambaçlı ve organik bir yapı göstermektedir. Yapıların ya da avluların duvarları sokakları sınırlamaktadır. Sokaklar oldukça dardır ve çıkmazlara sıkça rastlanır. Ataman Demir, 1973 yılında incelediği eski dokuda sokak genişliklerinin 2,60 m ile 3,60 m arasında değişmekte olduğunu tespit etmiştir. Antakya sokakları, yapısal düzenlenişlerinde kendilerine has bir özellik gösterirler. Sokakların ortasında, yağmur sularının boşaltılmasını sağlayan, sokak kotundan daha düşük yapılmış olan kanallar bulunmaktadır. Bu kanallar, yağışı bol olan kentte, Habib-i Neccar Dağı'ndan gelen yağmur sularının sokakta birikmesine, evlere ve diğer yapılara ulaşmasına engel olmak ve yayaların yol üzerinde rahat hareket etmelerini sağlamak için yapılmışlardır.

Sokakların ortasındaki su kanallarına yerel dilde "arık" denmiştir. Yolun tamamı, su kanallarıyla birlikte doğal parke taşlarla kaplanmıştır. Su kanallarının genişliği ve derinliği sokağın genişliğine ve eğimine bağlı olarak değişmektedir. Genişlikleri 60-100 cm arasında, derinlikleri 6-10 cm kadardır. Yakın zamana kadar varlığını sürdüren bu doku, yolların betonla kaplanması sonucunda özelliğini kaybetmiştir.

GELENEKSEL ANTAKYA EVLERİ

(MO Hatay Şube Binası örneğinde)

Antakya ihtişamlı tarihiyle günümüz yaşamına pek çok değer kazandırmıştır. Bunların başında geçmişi 19. yy'a dayanan "geleneksel Antakya evleri" gelmektedir.

Eski kent dokusu içinde, kendine özgü niteliklere sahip olan evler, plan kuruluşları ve mimari elemanları bakımından aynı üslupla inşa edilmiş, ortak özelliklere sahip, birbirine benzeyen yapılardır. Genellikle iki katlı olan bu evlerin, Antakya'nın dar sokaklarıyla çok kısıtlı ilişkisi olacak şekilde yapıldığı görülür, bu nedenle geleneksel Antakya evini içine girmeden tanımaya pek olanak yoktur. Antakya evini Anadolu evinden ayıran farklardan biri budur. Mardin ve Kastamonu'da topografyanın sağlamış olduğu kademelenme yapıya ve kent dokusuna yansımakta, böylece yapılar hem dışarıyı görmekte, hem de dışarıdan algılanabilmektedir. Antakya da dağ eteğinde konumlanmasına karşın, yerleşiminde bu kademelenme mantığı oluşmamıştır, bu yüzden de şehrin dar sokaklarına ve avlularına girmeden evlerin varlığı hissedilemez.

Evlerde içe dönük bir yaşam söz konusudur. Konutun sokakla ilişkisini kuran pencerelere avlu katında pek rastlanmaz. Bu genelleme dışındaki bazı istisnalarda bile pencereler, daima sokaktan geçenlerin göz seviyesinin üzerindedir.

Ancak sonradan yapılan müdahalelerle sokak cepheleri değişikliğe uğramış evlerde bazı pencereler göz seviyesine inmiştir.

Üst katların sokağa bakan pencereleri, bir zamanlar Antakya'da yaygın olarak kullanılmış ahşap panjurlar, ahşap kapaklar ve kafesler vasıtasıyla, sokaktan ve yabancı gözlerden korunur.

Evin sokakla ilişkisi, avluya açılan ve sokaktan içerisinin görünmesini engelleyecek biçimde aksı şaşırtılmış bir geçitle sağlanır.

Antakya evlerinde grift bir yapılaşma olmasına karşın ana yapı kışın en güzel güneşi almak, yazın hâkim rüzgârı olarak avluyu serin tutmak için genelde güneybatıya yönelmiş durumdadır. Müştemilat ise depo, ambar ve mutfak olarak kullanıldığı için serin tutulmak üzere kuzeye yönlenmiştir.

Yaşam avluda sürdürülüyor...

Antakya evlerinin avlusunda yaşama dair her şey bulunur. Yerel dilde "havuş" adı verilen avlu, daima konutun ana mekânı durumundadır. Evin kapalı mekânları olan odalar ve servis hacimlerinden oluşan bölümler (müştemilat) avlunun çevresinde yer alır. Avlu Antakya evlerinde bir toplanma ve dağıtım mekânı olarak "sofa" görevini üstle-

nir. Bu üstü açık mekân, Anadolu'nun diğer bölgelerindeki eski evlerin üst katında yer alan ve aynı fonksiyonları yüklenen sofa ile özdeşdir. Bu nedenle geleneksel Antakya evinde, ne avlu katında, ne de üst katında sofa görevini üstlenen başka bir mekân bulunmaz. Ancak bazı evlerde, avlunun bir genişlemesi veya odalar arasında bir genişlik mahiyetinde olan eyvanlar yer alabilir.

Yaşam birimleri ile avlu duvarının kesiştiği bir köşede daha çok iki tarafı açık, zemini avlu seviyesinden yükseltilmiş, üzeri genellikle açık olan "seki" yer alır. Sekiler bazen üstü kapalı önü avluya açık olabilir. Bu elemanlara Antakya'da "livan" adı verilir. Seki, ailenin günlük hayatı içinde oturma ve yemek köşesi olarak kullanılırken, düğünlerde gelin ve damadın da oturduğu yer olarak kullanılmıştır. Avluda genellikle bir su kuyusu ve bazen de süs havuzu (bürke) bulunur. Yaz günlerinde sıcaklığın etkisini azaltılması için, günün belli bir saatinde avlu yıkanır ve serinlik yayılır. Bir bölümü meyve ağaçları (erik, limon, dut, asma, turunç vb.) ve çiçekler için ayrılmış olan avlu zemininin kalan kısmı mermer ya da düzgün kesme taşlarla kaplanmıştır.

Avlunun uygun bir yerinde, üst kattaki mekânlara ulaşımı sağlayan harici bir merdiven yer alır. Genellikle duvara ankastr masif taş basamaklardan oluşan merdiven, üst katta odaları birbirine bağlayan konsol bir koridora ulaşır. Bu koridor çoğu kez, yaşamın merkezi olan avluya açık bir balkon şeklindedir.

Avlunun çevresinde yer alan ve içinde evin kapalı mekânlarının bulunduğu ana bina genellikle iki katlıdır. Anadolu'daki evlerde üst katta yer alan "baş oda" geleneği bu evlerde zemin (avlu katı) katındadır ve bu kattaki kalın taş duvarlar ince yonu taş kaplıdır. Üst kat ise çoğunlukla bağdadi teknikle yapılmış hafif bir inşaattır. Bazı evlerde ince yonu taş kaplı kalın duvarlar üst katta da devam eder.

Büyüklik ve süsleme bakımından değerli olan odalar alt katta yer alır. Üst kattaki odalar ise kalabalık aileler için yatak odası, kiler vb. olurken, bazı konutlarda daha da ihmal edilerek meyve ve çamaşır kurutma yeri, ambar olarak kullanılır.

Çatılar, alaturka kiremitle örtülüdür ve genellikle iki meyilli kırma çatılardır. Yağmur olukları bulunmaması nedeniyle çatı suları çoğu kez saçak uçlarından doğrudan doğruya avluya ya da sokağa akar.

Çıkma konsolları ve galeriler, taş konsol üzerine oturan ahşap kirişlerle taşınmıştır. Her ikisi de profilli olan taş konsol ve ahşap döşeme kirişi, son derece ustalıkla bir araya getirilmiştir ve adeta tek bir mazzmeden oluşmuş, tek parça bir eleman gibi algılanmaktadır.

Avlu katındaki odaların pencereleri avluya bakar. Üst kattaki odalar ya avluya, ya da odaları birbirine bağlayan ve odalara dağılımı sağlayan avluya açık koridor ya da balkona bakar. Köşe odalar ise sokağa bakar.

Antakya'da pencerelere "taka" ismi verilir. Avluya bakan kâgir duvarlarda, ritmik bir düzende doluluk ve boşluk oluşturan, iki ya da daha çok sayıda, basık kemerli pencere (taka) açılmıştır. Pencerelerin iç yüzüne ahşap kapaklar, dışına ikişer kanatlı, camlı ahşap doğramalar takılmıştır. Avluya açılan oda kapıları da basık kemerlidir ve aynı ritmik düzenin devamı biçimindedir. Asıl pencere dizilerinin üst seviyelerinde, daha küçük boyutta pencereler (kuş takaları) yer alır. Kuş takalarının avlu cepheleri, her biri birbirinden farklı motiflerle işlenmiş, taş üzerine oyma rozaslarla süslüdür.

Kapı ve pencere dizileri arasında yer alan diğer bir cephe elemanı, taş duvar içindeki nişlerdir. Bunlara yörede "fanus takası" denmektedir. Fanus takaları, gaz lambası vb. aydınlatma gereçlerinin konması için kullanılır. Hıristiyan evlerinde buraya ikonlar da konabilmektedir ve bir ibadet köşesi olabilmektedir. Müslüman evlerindeyse benzer anlamda bir adak yeri olarak kullanılır.

Zemin katındaki odanın giriş kısmını oluşturan yere "eşiklik" denir. Eşiklik avludan çok az yukarıda, oda döşemesinden ise aşağıdadır. Döşemesi, genellikle mermer kaplı desenli bir yüzey olan eşiklikte ayakkabılar çıkarılır. Bazen eşiklik, oda içinde yıkanılan bir yer ola-

rak da kullanılmıştır. Eşikliğin yan tarafında, duvar içine gömülü, sadece raflardan oluşan değişik büyüklükte gözleri olan kapaksız bir dolap bulunur. Ahşap oymalarla süslü bu elemana “kitabiyeye” denir; avluya çıkılırken ufak tefek parçaların aceleyle bırakıldığı bir elemandır.

Eşiklikten “atabe” denen yüksek bir basamakla çıkılan odanın döşemesi, desenli olarak işlenmiş değişik renkte mermer ya da mozaik kaplıdır. Duvarlarda “mahmel” adı verilen ve içine yer yatağı, yastık, yorgan gibi eşyaların bulunduğu, sadece raftan oluşan önü perde ile örtülü, yüklük gibi kullanılan dolaplar bulunur. Bu dolaplar ya çıplak ağaçtan ince işlemeli, oymalı ya da üzeri renklendirilerek bitki motiflerini içeren nakışlı süslemeler, kalemışı yüzeyler olarak bazen bütün duvarları kaplayarak boydan boya devam eder.

Bazı evlerde kapaklar arkasına gizlenmiş dar bir merdivenle üst kata çıkılır. Kapaklar arkasında kalan küçük aralığa “mabeyn” denir. Odayı çevreleyen sedirlerle, pencerelerin üst hizasını takip eden “terek” şeklindeki raflar, odanın mimarisini tamamlayan sabit elemanlardır. Tavanlar üç tipe; a) düz ahşap kaplamalı, b) kenarları düz veya ahşap oymalı ahşap, iç kısımları badanalı, tekne tavan, c) çıtalarla çeşitli desenler verilerek ve kalemışleri ya da yağlıboya ile bezenerek yapılmışlardır.

Eski kent dokusu içerisinde yer alan Antakya evleri taşınmaz kültür varlığı olarak tescil edilmiş ve koruma altına alınmıştır.

KAYNAKÇA

Prof. Ataman Demir, *Çağlar İçinde Antakya*.

Yrd. Doç. Dr. Mine Temiz, *Mustafa Kemal Üniversitesi*, doktora tezi.

Y. Mimar Özgür Deniz Emir, *Has Seyahat Dergisi*, 17. sayı.

ST. PIERRE KİLİSESİ

Antakya'nın kuzeydoğusunda, Reyhanlı çıkışının yakınında bulunan bu mağara kilise, Antakya'da Hıristiyanlığın yayılma döneminden kalan yegâne yapıdır. Hıristiyan alemi için, Kudüs ve Roma gibi kutsal bir yer olması nedeniyle, Papalık tarafından 1963 yılında, bir "hac yeri" olarak kabul edilen ve Petrus'un Antakya'ya geldiğinde vaaz verdiği yer olarak Hıristiyanlığın ilk mabedlerinden sayılan, Antakya-Reyhanlı yolu üzerindeki bugünkü adıyla "St. Pierre Kilisesi"nde (Aziz Petrus Grottosu), her yıl 29 Haziran günü, İstanbul'dan ve çevre illerden gelen çok sayıda din adamı ve Hıristiyan cemaatinin katıldığı bir ayin yapılır.

Büyük bir kaya oyuğundan ibaret doğal bir mabed olan kilisenin cephesini oluşturan duvar, Haçlılar döneminden kalma olup, son zamanlarda restore edilmiştir. Hac Dağı'nın eteğinde, eni 9,5 m, derinliği 13 m, yüksekliği 7 m olan bu mağarada St. Paul, St. Pierre, ve Barnabas, ilk Hıristiyan cemaat ile toplanıp onlara vaaz vermiştir. Döşemesinde, 5. yy'a ait mozaik parçaları ile sunağın sağındaki duvarda, bir zamanlar duvarın tamamını kaplayan fresklerden izler bulunmaktadır. Sunağın sol tarafında, kilisenin içine açılan bir tünel, bir baskın sırasında cemaatin dağa kaçarak gizlenmesine yarıyordu. Kilisenin önündeki bahçe birkaç yüzyıl mezarlık olarak kullanılmıştır. Kilisenin içinde, sunağın çevresinde, sunağın çevresinde de mezarlar bulunmuştur.

KURTULUŞ CADDESİ

1929-35 yılları arasında, kenti boydan boya geçen Kışla-Dörtayak Yolu (bugünkü Kurtuluş Caddesi) açılmıştır. Mevcut dokuyu yararak, Habib-i Neccar Camisi'nin bulunduğu noktada hafif bir kırılma yapmak suretiyle doğrusal olarak yapılan yol, Roma döneminin "Sütunlu Yol"u (eski yol yer yer 11 m derinliğe kadar inerek toprak altında kalmıştır) ile çakışan aks üzerindedir. Caddenin kuzey ucunda, Helenistik kentten kalan ızgara doku hâlâ izlenebilmektedir. Fransız haritalarında caddenin ismi "Herod Caddesi" veya "Büyük Cadde" (Rue Jadid) olarak geçmektedir.

Bu cadde üzerinde geleneksel avlulu evlerden farklı olarak cepheleri caddeye bakan, caddeden girilen, tek ya da iki katlı, zemin katları çoğunlukla ticari işlevli evler yapılmıştır. Eski dokudan, cadde sınırında kalan bazı eski yapılar da mevcuttur. Dış cephelerde kesme taş kaplama hâlâ hâkimdir, ahşap karkas cephelerde de sıkça suni taş kaplama kullanılmıştır. Dış cephelerde kat ve saçak silmeleri, profilili taş veya beton konsollar, furuşlar, yer yer üçgen alınlıklar, İyon stili sütun başlıkları gibi neoklasik öğeler, yöresel üslupta kemerler ve daha çok kapı ve pencere çevrelerinde görülen taş bezemelerle birlikte kullanılmıştır. Üçlü veya ikili kemerlerle orta mekân cephe düzenlemesi, sütun başlığı, konsol, silme gibi elemanlar ve taş bezeme, Beyrut'la benzerlik gösterir. Mimari öğeler daha çok yerli üretim ve yerli ustaların el işçiliği ile gerçekleştirilmiş ancak biçimler ve desenlerde Beyrut'taki uygulamalar örnek alınmıştır.

Fransız işgali ve askeri yönetimi altında kalan bütün Doğu Akdeniz kentlerinde olduğu gibi Antakya'da da geleneksel mimarinin yerini Avrupa'nın tarihi üsluplarının tekrarlandığı neoklasik üslubun, bölgesel mimari ve bezeme öğeleriyle, seçmeci bir anlayışla birarada kullanılması ile ortaya çıkan bir eklektik üslup almıştır.

Antakya'da, eski kent merkezinin günümüzde de kullanılmakta olması dokunun yaşamasını sağlamışsa da bilinçsizlik ve doğru koruma politikalarının uygulanamaması nedeniyle tahribat oldukça fazladır ve ülkemizde sıkça rastlandığı gibi modern yapılaşma, özgün dokuya uyumlu gelişmemektedir.

HABİB-İ NECCAR CAMİSİ

Cami Roma dönemine ait bir pagan tapınağının üzerine inşa edilmiştir. Günümüzdeki cami Osmanlı dönemi eseridir. Caminin kuzeydoğu köşesinde İsa'nın havarilerinden Yunus (Yuhanna) ve Yahya (Pavlos) ile onlara ilk inanan ve şehit edilen ilk kişi olan Antakyalı Habib-i Neccar'ın türbesi bulunur.

Kentin iki büyük camisinden biri olan **Habib-i Neccar Camisi**'nin ortası kubbeli, yan mekânları haç tonozludur. Tonozlar duvarlara sivri kemerlerle bağlanmıştır. Beş gözlü son cemaat yerinin sütunları sivri kemerlerle birbirine bağlanmıştır. Doğusundaki Habib-i Neccar Türbesi, güneydoğusundaki minare ve caddeden girilen kapının bulunduğu duvar organik bir bağ içindedir. On altı kenarlı çokgen minare, klasik Osmanlı minarelerinden farklıdır. Petek kısmı bulunmayan minare, üzeri külahla örtülü bir şerefeyle bitmektedir. Şerefeye, gövdenin dışında çıkma yapan bir öge değildir. Gövdenin sonunda hafif bir taşma yapar, ahşap korkulukla çevrilmiş, üzeri içbükey bir şemsiye gibi yükselen ve kenarlarda saçak oluşturan, ışınal düzenlenmiş merteklere oturan ahşap çatıklı külah, dıştan kurşunla kaplıdır. Camide, yan mekânları örten ahşap çatı kiremitle, orta mekânı örten kubbe kurşunla kaplıdır. Caminin kuzeybatısında, avlu kotundan aşağıda yer alan çokgen şadırvan 1853 (H. 1270) yılında yapılmıştır. İlk yapılışı en geç Memluklar zamanına kadar inen cami Osmanlı döneminde onarım görmüş, en son 1858 (H. 1275)'de olmak üzere büyük bir onarımdan geçmiştir.

SARAY CADDESİ

Antakya, 1832-40 yılları arasında, Osmanlı Devleti'ne karşı ayaklanan Mısır Valisi Kavalalı Mehmet Ali Paşa'nın oğlu İbrahim Paşa'nın yönetiminde kalmıştır. İbrahim Paşa, güney surlarının dışında bir kışla ve kendisi için bir saray yaptırmıştır. Böylelikle Antakya'da daha Tanzimat öncesinde yönetim merkezinin nüvesi ortaya çıkmıştır. Tanzimattan sonra saray, hükümet konağı olarak kullanılmış, kent bu yönde genişlemiş, yeni mahalleler (Verd ve Hamidiye gibi) kurulmuştur. Hükümet konağına giden yolun genişlemesiyle Saray Caddesi açılmış, bu bölgede yeni işlevli yapılar, oteller, lokantalar, sinemalar inşa edilmiştir. Ticaret merkezi bu bölgeye doğru yayılmış, zemin katı dükkân, üst katı konut olarak kullanılan binalar, sofalı evler yapılmıştır. Dönemin değişen ticari şartları gereği hem üretim hem de satış yapılan dükkânların yerini sadece satış yapılan mağazalar almıştır. Bu bölge kentin iş ve eğlence merkezi durumuna gelmiştir.

Bu dönemde artık dışa dönük bir mimari ortaya çıkmakta, bitişik düzende, cepheleri cadde ve sokakları ya da sokak köşelerini sınırlayan yapılar inşa edilmektedir. Kullanılan malzeme ve inşa teknikleri de değişmiştir. Zemin katları kâgır, üst katları kâgır ya da ahşap karkas olan yapılarda taşın ve ahşabın yanı sıra tuğla da kullanılmakta, balkonlar yapılmakta, döşemeler I demir kirişlerle desteklenmekte, camlı açıklıklar ve balkonlarda soğuk dökme veya bükme demirden korkuluklar kullanılmaktadır.

Ata Koleji

Ortodoks Kilisesi

Protestan Kilisesi

Adalı Konağı (Mado Evi)

Hatay Eski Meclis Binası

Antik Beyazıt Oteli

HATAY ARKEOLOJİ MÜZESİ

Müze Tunus'tan sonra dünyanın ikinci büyük mozaik müzesi olma özelliğini taşımaktadır. Fransız yönetimi döneminde, bölgede yapılan kazı çalışmaları ile önemli eserlerin ortaya çıkması nedeniyle müze yapılması kararı alınır ve sergilenmesi düşünülen eserlere göre, M. Michele Ecosher müze planını çizer. 1934 yılında inşaaat başlanır, Hatay Devleti zamanında tamamlanan müze 1948 yılında ziyarete açılır. Eserlerin büyük bir kısmı Chicago Oriental Institute, British Museum ve Princeton University tarafından yapılan kazılarda ortaya çıkarılmıştır.

Müzedede Harbiye, Antakya, Atçana, Samandağ ile İskenderun'da ortaya çıkarılan Neolitik, Kalkolitik, Tunç Çağı, Yeni Asur, Hitit, Helen, Roma ve Bizans dönemlerine ait eserler bulunmaktadır. Dönemin yaşantısını yansıtan, geçmişten günümüze kalan fotoğraflar gözüyle izlenmesi gereken mozaiklerin hepsinin hikayesi vardır.

1) Oceanus ve Thetis Mozaïği (Hatay Ark. M., env. No: 1013)

Daphne'de (Harbiye) MS 3. yy'ın ortalarına veya 4. yy'ın başlarına tarihlenen bir villanın avlusunda bulunmuştur. Mozaïğin merkezinde ana figürler olarak Oceanus ve Thetis, geri planda ise balıklar ve diğer canlıları ile deniz ifade edilmiştir. Tanrıça Thetis, açık teni, ıslak saçları, saçlarının arasındaki kanatçıkları ile Oceanus'un gerisindedir. Oceanus ise, güneşten bronzlaşmış teni, gür sakalları, saçları arasındaki istakoz kısıkaçları ve çatık kaşları ile sert bir yüz ifadesine sa-

hiptir. Tanrıların etrafında çeşitli balıklar yüzmekte, köşelerde ise balık tutan ve yunuslara binen Eroslar yer almaktadır.

2) Narkissus ve Echo Mozaïği (Hatay Ark. M., env. No: 93)

Daphne (Harbiye)'de, MS 3. yy'ın başlarına ait olan Büfe Mozaïğinin çıkarılmış olduğu villada bulunmuştur. Çevresi acanthuslar ve insan başları ile zenginleştirilmiş, geniş bir bordür ile çevrili kare şeklindeki moziğin sol tarafında, üstte ismi yazılmış olan Echo, elindeki mızrak ile bir kayanın üzerinde ayakta durmakta ve Narkissus'a bakmaktadır. Narkissus ise, bir kaya üzerinde sol koluna dayanarak, sağ elinde bir mızrak tutar vaziyette ve üzgün bir ifade içinde oturmakta ve sudaki aksini seyretmektedir. Altta köpeğinin başı görölmektedir. Sağda geri plandaki Eros ise, bir elinde yay tutarken diğeri elindeki meşaleyi suya eğdirmiş olarak Narkissus'a bakmaktadır.

3) Dansözler Mozaïği (Hatay Ark. M., env. No: 950-951)

Seleucia Pieria'da (Samandağ) bulunmuş olan "Dionisus ve Ariadne Evi"ndeki koridorun döşemesini süsleyen, kare şeklindeki mozaik panolardan ikisi görölmektedir. Soldaki panoda genç bir satyr, sağ elinde bir müzik aleti (syrinx) tutmakta, onun önündeki maenad (şarap tanrısının perisi) ise, kolları ve vücudu ile sağa doğru kıvrılırken, ellerindeki zilleri çalarak satyr'e bakmaktadır. İkisinin de başı çelenklerle süslüdür. Sağdaki panoda ise, daha yaşlıca bir satyr, benzer hareketler içinde bir başka maenad ile dans etmektedir.

4) Zenci Balıkçı Mozaïği (Hatay Ark. M., env. No: 859)

Antakya'nın kuzeydoğusunda MS 2. yy'a ait, Oceanus ve Thetis mozaïğinin çıkarıldığı villada (Takvim Evi) bulunmuştur. Arkasına bakarak koşan bir zenci balıkçı, sol elinde, iki ucunda birer sepet olan bir sırık taşımaktadır. Sağ elinde ise iki değnek bulunan çıplak balıkçının, canlı siyah gözleri ve geniş siperli bir şapkası vardır.

5) Mutlu Kambur (Kaicy) Mozaïği (Hatay Ark. M., env. no: 1026a)

Antakya'nın güneybatısında, Kemgöz Mozaïği'nin çıkarıldığı, MS 2. yy'a ait olan villada bulunmuştur. Kemgöz Mozaïği ile aynı temayı, batıl inanışları işleyen, sırtındaki dev çıkıntısı ile "Mutlu Kambur", elinde değnekler tutarak yürümektedir.

6) Soteria Mozaïği (Hatay Ark. M., env. No: 977)

Antakya'nın 9 km doğusunda, Habib-i Neccar (Silpiyus) Dağı eteklerinde, Narlıca civarında, MS 5. yy'a tarihlenen Apolauasis Hamamı'nda bulunmuştur. Sekizgen şeklindeki mozaïğin merkezinde, etrafı geometrik motiflerle süslü dairenin içinde "Soteria" (Kurtuluş) çıplak tenine dağılmış uzun, siyah kıvrıkcık saçlı, iri siyah gözleri olan, kalın kara kaşlı, sağ omuzu açık bırakan bir elbise ve manto, ortasında zümrüt gibi kıymetli bir taşla zenginleştirilmiş altın yapraklardan bir taç giymiş, yeşil taşlardan yapılmış küpeleri ve kolyesi ile mahzun bakışlı tombulca bir kadın figürü halinde kişileştirilmiştir.

7) Kemgöz (Kaicy) Mozaïği (Hatay Ark. M., env. No: 1024)

Antakya'nın birkaç mil güneybatısında bir villanın döşemesinde bulunmuştur. Mozaikte, Antik Çağ'da olduğu gibi bugün dahi, Akdeniz ülkelerinde ve hatta dünyanın birçok yerinde yaygın olan batıl inanışlar ve büyü temasını işleyen kemgöz, bir yılan, bir akrep, bir kırkayak ve bir panter ile bir köpeğin saldırısına uğramaktadır. Ayrıca üçlü bir mızrak ve bir kılıç batırılmış olan kemgöz, bir kuş tarafından gaganmaktadır. Bu saldırıya arkasını dönmüş, elinde ucu sivri tılsımlı değnekler tutan şeytan, sola doğru yürümektedir. Mozaik MS 2. yy'a aittir.

8) Sarhoş Dionysus Mozaïği (Hatay Ark. M., env. No: 861)

Antakya'da, MS 3. yy'ın ikinci yarısına tarihlenen bir villada bulunmuştur. Çelimsiz bacaklı sarhoş Dionysus, küçük bir satyr'in omuzuna dayanmıştır. Başı hafifçe öne eğilmiş olan tanrı, gözlerini boşluğa dikmiştir. Sağ kolunu Dionysus'a dayamış dolamış olan satyr, tanrıya bakmakta ve sol elinde bir çoban değneği tutmaktadır. Dionysus'un yumuşak saçları, kıvrımlar halinde omuzuna dökülmektedir. Zarif bedeninin üst kısmı tamamıyla çıplaktır. Yeşil tonda bir manto, belini ve bacaklarını örtmekte, ayağında kırmızı renkte sandallar bulunmaktadır. Sağ elinde tuttuğu içki kasesinden dökülen şarabı, bir panter yavrusu içmektedir. Mozaïğin alt kısmında geometrik motiflerle süslü bir pano yer almaktadır.

9) Mevsimler Mozaïği (Hatay Ark. M., env. No: 1018)

Daphne' de (Harbiye) bir villada (kırmızı mozaikli ev) bulunmuş olan mozaik MS 2. yy'a ait olup dokuz panodan oluşmaktadır. Mozaïğin dört köşesindeki kare panolarda yer alan kanatlı puttiler, mevsimleri

temsil etmektedir. Diğer beş panoda ise mitolojik sahneler işlenmiştir. Mozaığın tümünde kırmızı renk hâkimdir.

10) Dionysus ve Ariadne Mozaïği (Hatay Ark. M., env. No: 945c)
Samandağ'da, Musa Dağı eteklerinde "Dionysus ve Ariadne Evi" olarak isimlendirilen konutun triclinium'unda bulunmuştur. MS 2. ve 3. yy'a aittir. Geometrik bir bordürle çevrelenmiş mozaikte figürler, mimari elemanlar içinde kompoze edilmiş üç bölümden oluşmaktadır. Korint başlıklı dört sütunun taşıdığı kornişin merkezinde büyük bir şarap kabı ve onun iki tarafında, simetrik olarak, şaha kalkmış griffin'ler, kaplar ve kartallar sıralanmıştır. Merkezi panoda, yarı uzanmış vaziyette uyuyan Ariadne ile yanında, çok tahrip olmuş halde Dionysus ayakta durmaktadır. Geri planda ise bir Eros ona bakmaktadır. Kompozisyonun sol panosunda bir maenad, sağda ise teatral giysileri içinde sakallı bir satyr ayakta durmaktadır.

11) Pyscheler'in Kayığı Mozaïği (Hatay Ark. M., env. No: 846)

Daphne'de bu isimle anılan bir villa'nın triclinium'unun döşemesinde bulunmuştur. MS 3. yy'a aittir. Etrafı yaprak ve iki sıra dalgacık motifli bordürle çevrili kare şeklindeki mozaikte, kelebek kanatlı iki çıplak psyche, vücutlarının çoğu denizin üzerinde kalmış şekilde yüzmektedir. Psycheler'in kanatlarının arkasında ayakta duran genç bir eros, kanatları yarı açık vaziyette, elindeki sopa ile psycheler'i yönlendirmektedir.

12) Büfe Mozaïği (Hatay Ark. M., env. No: 937)

Daphne'de (Harbiye) bir villadaki MS 3. yüzyıl başlarına ait olan bu mozaik, üzerinde kaplar içinde çeşitli yiyecekler ve somunların bulunduğu, at nalı şeklindeki bir masa ile, bunun üzerinde dikdörtgen bir panodan oluşmaktadır. Masanın merkezindeki daire içinde Ganymede, Zeus'un cesametli kartalına su vermekte, kartalın başı üzerinde ise küçük bir eros görülmektedir. Kartal ve erosun büyük bir kısmı tahrip olmuştur. Mozaığın dikdörtgen panosunda ise, kuşlar ve onlarla meşgul olan figürler vardır.

REYHANLI - TELL ATÇANA HÖYÜĞÜ

Günümüzde Prof. Dr. Aslıhan Yener tarafından yürütülmekte olan kazı çalışması en önemli değerlerimizden biridir. Bölgemizde bulunan höyüklerdeki ilk kazılar 1936 yılında British Museum adına kazı çalışmalarını yürüten Sir Leonard Woolley tarafından başlatılmıştır. İlk çalışmalarda 178 adet höyük bulunmuş, bugün Hatay'da tesbit edilmiş höyük sayısı 346'yı bulmuştur. Aslıhan Yener, 2003 yılından bu yana TC Kültür Bakanlığı ve Mustafa Kemal Üniversitesi desteğiyle kazı çalışmalarına devam etmektedir.

Tell Atçana, Amik Ovası'nda, Asi Nehri kıyısında yer alan 750x325 m boyutlarında ve 9 m yüksekliğinde büyük bir höyüktür. Bu höyükte 17 saray katmanı tesbit edilmiş, bugüne değin ulaşılan 7 adet saraydan Orta ve Geç Tunç Çağı kalıntıları ortaya çıkarılmıştır. On adet sarayın sonuncusuna ulaşmanın hedeflendiği kazının tamamlanmasının ardından alanının açık hava müzesi haline getirilmesi, turizme açılması ümidedilmektedir.

Reyhanlı - Tayinat Höyüğü: Günümüzde kazı çalışması Kanada, Toronto Üniversitesi'nden Timothy Harrison tarafından yapılmaktadır. Tayinat, Halep'ten Hatay'a kadar uzanan Padasatini Krallığı'nın başkenti konumundadır. Atçana Höyüğü ile benzerlik göstermekte ve bağları bulmaktadır. Kazılardan çıkacak sonuçların, Hititler konusunda tüm bilinmeyenleri açıklığa kavuşturması ve ilk kentsel toplumların geliştirdikleri sosyal, ekonomik ve politik kurumların araştırılarak, karanlık çağı aydınlatması beklenmektedir. On beş yıl daha sürebileceği tahmin edilen kazılar bu nedenle tüm dünyadan ilgiyle izlenmektedir.

PAYAS SOKOLLU MEHMET PAŞA KÜLLİYESİ

Payas (Yakacık), Hatay'ın Dörtyol ilçesine bağlı bir bucaktır. Gülek Boğazı'ndan Çukurova'ya, oradan deniz kıyısını izleyerek Iskenderun'a kadar gelen ve Belen Geçidi'ni aşarak Suriye, Mezopotamya ve Hicaz yönlerine doğru ilerleyen yol güzergâhı üzerinde bulunmasıyla ve limanı ile tarih boyunca önem kazanmıştır.

Osmanlı Devleti'nin, 16. yy'da en geniş sınırlarına ulaştığı dönemde hac yollarının kontrol altına alınması ve ticaret sahasının genişlemesi üzerine yeni yerleşmeler doğmuş veya eski işlevini kaybedenler yeniden önem kazanmıştır. Bizans döneminde, Hıristiyanlar için mukaddes olan "Kudüs" yolu üzerinde bulunan Payas da terk edildikten ve eski dokusunu kaybettikten sonra Osmanlı egemenliğinde yeniden imar edilmiştir.

Sultan II. Selim (1512-74) zamanında, Sadrazam Sokollu Mehmet Paşa (1564-79) çok yönlü öneme sahip bu durak yerini limanın, ordunun, hac ve ticaret kervanlarının güvenliğini sağlamak amacıyla imar etmeye ve bir külliye yaptırmaya karar vermiştir.

Külliye geniş kapsamlı bir yapı topluluğudur. Bugün, kent merkezinden yaklaşık 1 km uzaklıkta, sahil civarında, Karacami Mahallesi'nde, kalenin doğusunda yer almaktadır. Mimar Sinan'ın eseri olan ve 1574 (H. 982) yılında tamamlanan külliye arasta, han, tabhane, imaret, köprü, cami, hanikâh, sıbyan mektebi, iki çeşme ve müştemilattan oluşmaktadır.

KAYNAK

Prof. Ataman Demir, "Çağlar İçinde Antakya"

ST. SIMON MANASTIRI

MS 6. yy'da yapılmış olan manastır Antakya-Samandağ arasında bir dağ üzerinde bulunur. Manastır kalıntıları Aknehir Beldesi sınırları içinde 479 m yüksekliğindeki bir tepe üzerindedir.

St. Simon Stylite Manastırı ve eklentileri kısmen kayalar üzerine oyulmuş ve kesme taşlardan yapılmış bir yapı olup, dikdörtgen biçiminde bir alan üzerine yerleşmiştir. Stylite sütunu sekizgen çekirdekte bulunmakta ve bu merkezin etrafına konumlandırılmış üç kilise ve çeşitli manastır birimleri yer almaktadır. Dikdörtgen alanın üç yönden girişi vardır (halen iki girişi mevcuttur). Kuzey ve güney kapıları, kuzey-güney aksında düzenlenmiş koridorlara açılır; batıda bir propylon ise, doğu-batı aksını belirginleştirecek şekilde, atriuma, oradan sekizgen alana ve nihayet Kutsal Üçlü'ye adanmış bazilikaya doğru açılır. Böylece haç formu meydana çıkar. Diğer iki kilise ana bazilikanın iki yanındadır. İç dikdörtgenin kuzeyinde, hemen dışında yer alan vaftizhane, kuzey kiliseye doğu-batı uzantılı bir dehlizle bağlanıyordu. İçte dikdörtgen kılıf içindeki manastır kompleksi, doğu-batı yönünde 160 m, kuzey-güney yönünde 130 m uzanan düzensiz bir çift duvarla ayrıca çevrelenmiştir.

Antakya'ya MS 541'de gelen ve 592 yılında ölen St. Simon, ömrünün son 45 yılını bu sütunun tepesinde yaptırdığı örtülü ve korunaklı bölümde geçirmiştir.

BATIAYAZ ERMENİ KİLİSESİ

Antakya'ya gelenleri Samandağ bölgesine de çekmek amacıyla Samandağ Kaymakamlığı ve üyemiz Özgür Deniz Emir tarafından yapılan planlama çalışmaları kapsamında Batıayaz Ermeni Kilisesi'nin de rölöve çalışmaları tamamlanmıştır.

20. yüzyıl başlarında Samandağ'ın yedi köyünde Ermeniler yaşamaktaydı. (Kapisuyu, Vakıflı, Hıdırbey, Yoğunluk, Eriklikuyu, Teknepinar [Batıayaz], Azir). 1915 yılında tehciire karşı çıkan Antakyalı Ermeniler Musa Dağı'nda toplanarak direnişe geçer. Daha sonra bir Fransız gemisiyle Mısır'ın Port Said limanına götürülür. 4 yıl sonra tamamı geri döner. Hatay Cumhuriyeti döneminde yapılan referandumla altı köyün halkı Suriye ve Lübnan'a katılma kararı alır. Hatay Türkiye'ye katılınca sadece Vakıflı Köyü halkı Hatay bölgesinde kalır.

Batıayaz'daki kilise Musa Dağı yöresinin en eski Ermeni kiliselerinden olan Surp Melidos Kilisesi'dir. Ayrıca Batıayaz Köyü de suyu ve havasıyla bölgede yaz aylarında tercih edilen bir kaçış noktası olmuştur.

YOĞUNOLUK KÖYÜ

Özgün taş evlerin bulunduğu, kilise üzerine inşa edilen caminin dışında özgün köy dokusunu çok kaybetmeden günümüze ulaştırmış, koruma altına alınması gereken özellikleri taşıyan önemli bir merkezdir.

Geçmişte Samandağ'ın en büyük köylerinden biri olma özelliğini taşıyan Yoğunoluk'ta yörenin varlıklı Ermeni vatandaşlarının konakları bulunmaktaydı. 1939 yılında Ermeniler köyü terk edince bu bölgeye Seldiren Köyü'nden Yörükler yerleştirilmiştir. Köye yerleşen Yörükler burada bulunan kiliseyi camiye çevirmiş, sonraki yıllarda da üstüne kat çıkarak cami inşa etmişlerdir. Altı kilise üstü cami olan yapı ortaya çıkmıştır. Cami günümüzde ibadete açıktır, ancak kilise kullanılmamaktadır.

HIDIRBEY KÖY MEYDANI

Köy meydanında, Özgür Deniz Emir tarafından gerçekleştirilen proje ve uygulamayla Samandağ Kaymakamlığı ödül almıştır.

Efsaneye göre Hz. Musa ve Hz. Hıdır birlikte Hıdırbey köyüne gelirler. Hz. Musa su içmek için asasını toprağa saplar ve orada unuttur. Asa kaldığı yerde filizlenerek bir çınar ağacına dönüşür. 900 yaşında olduğu tesbit edilen çınarın gövdesi oldukça geniştir. Köy meydanı asırlık çınar ağacının çevresinde şekillenmiştir. Hem köy halkının kamusal alanını oluşturan, hem yöreyi ziyaret eden turistlerin ihtiyacını karşılayan, hem de köy kahvesini barındıran meydan ağacın algılanmasını ortaya çıkaracak şekilde tekrar düzenlenmiş, bunun yanında yöresel malzemenin kullanımına da dikkat edilmiştir.

VAKIFLI KÖYÜ

Hatay bölgesinde kalan Ermeni vatandaşların yaşadığı tek köydür. Köyün en dikkat çekici yapılarından biri 1994 yılında eski kilisenin yerine inşa edilmiş olan Surp Asdvadzazin (Meryem Ana) Ermeni Kilisesi'dir. Çokgen kubbeli kilise duvarlarla çevrili servi ağaçlarının bulunduğu geniş bir avlunun içindedir.

Her yıl Ağustos ayında kutlanan Meryem Ana yortusuna dünyanın pek çok ülkesine dağılmış olan Ermeniler katılır. Köyde organik tarım yapılmaktadır. Temiz ve bakımlı olan köydeki eski Ermeni evleri restore edilerek hizmet vermeye başlamıştır. Evler taş cepheli ahşap sundurmalıdır.

TİTUS TÜNELİ

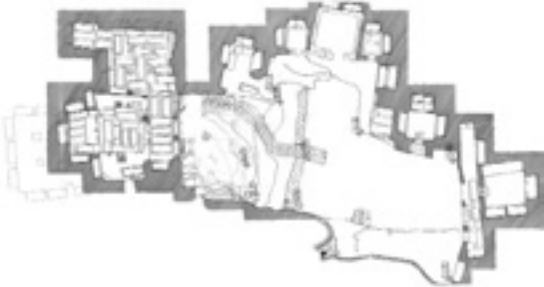
Sellerin Çevlik liman kentini doldurması tehlikesi ortaya çıkınca, İmparator Vespasianus zamanında dağ delinerek tünel açılması planlanmış ve tünel İmparator Titus zamanında tamamlanmıştır. O yüzden Vespasianus-Titus Tüneli olarak anılır. Sel suları yüksekliği 7 m, genişliği 6 m olan tünel vasıtasıyla başka noktalara aktarılmış ve limanın dolması engellenmiştir. 130 m'si kapalı tünel, kalanı ise açık kanal şeklindeki tünelin toplam uzunluğu 1380 m'dir.

BEŞİKLİ MAĞARA

Beşikli Mağara, Seleukeia Pieria Antik kentinin güneybatısında, Vespasianus-Titus Tüneli'nin doğusunda, şehir surları içinde kalan kayalık dik bir yüzeyin, güneye ve batıya bakan tarafında, tamamen kayalık içine oyulmuş mezar odaları grubundan oluşan bir Nekropol alanı (mezarlık) içinde yer alan, çok odalı bir hipoje mezar odasıdır. Kireçtaşından (kalkerden) kayalık bir alanda yapılmış olan bu mezar odası, yöre halkı tarafından, içinde bulunan, yan yana konumlanmış, üzeri baldahinli iki sanduka mezardan ötürü "Beşikli Mağara" olarak adlandırılmıştır.

Tabana ve yan duvarlara oyulan toplam 93 mezar yatağından oluşmaktadır. Önde yer alan giriş mekânının cephesinde, 4 sütunlu ve üç girişli cephe düzenlemesi yer almaktadır. Bu mekânın tabanında ve batı yan duvarında mezar yatakları bulunmakta, tavanı ise köşelerinde kabartma istiridye, yan kenarlarda ise kabartma sarmaşık dalı motifleriyle bezenmiştir. Ön giriş mekânının tabanında ve yan duvarlarında toplam 10 mezar yatağı bulunmaktadır.

ADANA

OSMANIYE

GAZİANTEP

KİLİS

SURİYE

İskenderun Körfezi

AKDENİZ

İSKENDERUN

HATAY ANTAKYA

SAMANDAG

KARACAY

HARBIYE

SENKOY

KARBEYAZ

KIŞLAK

YAYLADAĞI

ERZİN

DÖRTYOL

YAKACIK

BELEN

KIRIKHAN

SERİNYOL

KUMLU

KEYHANLI

ALTINÖZÜ

BABATORUN

HAÇPAŞA

YAYLADAĞI

HATAY İL HARİTASI

	Otoyollar
	Devlet Yolları
	Bölünmüş Yollar
	Beton Asfalt Yollar
	Devlet Sınırı
	İl Sınırı
	İl Merkezi
	İlçe Merkezi
	Belde Merkezi

Mimarlar Odası SMGM ve Şubeler tarafından
SÜREKLİ MESLEKİ GELİŞİM
kapsamında kurgulanan
YERİNDE MİMARLIK PROGRAMLARI,
yurdun değişik bölgelerindeki yerel mimarlık eserlerinin kendi
ortamlarında ve uzman rehberler eşliğinde meslektaşlarımıza
tanıtılmasını amaçlamaktadır.

Antakya, İskenderun, Samandağ ve Çevresi

Program Yürütücülere:

F. Mine TEMİZ
Özgür Deniz EMİR
Altuğ KARAOĞLAN

Düzenleme Komitesi:

F. Mine TEMİZ
(Yrd. Doç. Dr., Mimar, MKÜ Sanat Tarihi Bölümü)
Özgür Deniz EMİR
(Y. Mimar)
Altuğ KARAOĞLAN
(Mimar, MO Hatay Şubesi Yönetim Kurulu Sekreteri)
Feryal KORAY
(MO Hatay Şubesi SMG Sorumlusu)

Ayrıntılı Bilgi ve Rezervasyon: MİMARLAR ODASI HATAY ŞUBESİ

Feryal KORAY, Dilek ASLAN

Tel/Faks: (0326) 216 61 61 – 62

e-posta: feryalkoray@hotmail.com

www.mo.org.tr/smgm